

Maurici - present

En els breus moments que està abocat al maleter, sent des de ben lluny, atordit, els crits de la seua dona. No ha entès res! Què esperava ella? Havia de quedar-se impassible?

L'Alba podia fer com si no hagués passat res d'important, deixar que les coses rellisquessin pausadament, podia permetre que el temps anés escolant-se entre les seues vides, com si res, com si l'eix del món, del seu món, no s'hagués desplaçat del seu lloc i una època de glaciació no planés sobre ells.

Ah, però ell no; ell sempre havia estat un home de recursos, d'agafar el bou per les banyes i avant. Ningú no li havia de dir què havia de fer, com havia de reaccionar davant una situació de perill. I ara estava decidit a acabar amb tot allò d'una vegada. No abocaria les seues vides per la borda a les profunditats abissals. No: ell no era dels perdedors, no havia planejat tota la seua vida per ser aixafat pels altres, i, sobretot, per a que el sotmetés algú.

Però què fa aquesta boja? Està agafant-lo de la roba?, sacsejant-lo com a un ninot? Està intentant doblegar-lo?, impedir-li fer el que havia d'haver fet des de fa temps?: de solucionar el problema de soca-rel? No ha entès res. Que poc que el

coneixia! No s'aturaria; ara no. I d'una empenta se la lleva de damunt i la reballa a terra.

Era veritat que tot el que havia confabulat per a que la cosa no anés avant, no li havia eixit bé. No havia estat a l'altura de les circumstàncies (i com li agradava a ell dir-se això, que sempre estava a l'altura de les circumstàncies!). La seua filla s'havia entestat obstinadament a no escoltar-lo, no volia col·laborar en els seus plans: l'Alba sempre l'havia dominada, subjugada. De sempre, de res no havien servit els intents d'ell, de que Griselda, la seua petita Griselda, estigués al seu costat; sempre amb sa mare! Era ella la que l'havia conduïda pel seu camí, les seues creences, la seua manera de veure la vida, d'entendre aquest món tan cruel. L'altruisme, la religió, els valors, la moral, la bondat, l'ètica?... De què servia tot allò en aquesta societat de feres, d'egoisme i intransigència, de simple supervivència del més fort? Com n'estan, d'errades! No han entès res.

D'una revolada, agafa el fardell que ha deixat en terra i, amb un gest que, de colp, li sembla estrany i impropï d'ell, se l'estreny entre els braços i el pit, i avança a camallades cap a la foscor. No s'espera ni veu l'estàtua en què s'ha convertit la figura de la seua filla que li barra el pas. D'on ha eixit? Entropessa amb ella que obre els braços per aturar-lo... i, de l'embolcall surt un gemec ofegat. En separar-se, les mirades de sorpresa, incredulitat i odi es creuen d'un a l'altre entre tots tres.

I és ell, inexplicablement, qui llança un udol que talla la nit i, en agenollar-se, comença a plorar a crits de manera inconsolable.

Griselda - present

Els meus pares es pensen que sóc una joguina, la seva joguina. Un ninot del qual poden disposar quan els dóna la gana. I durant alguns anys va ser així: mentre jo encara no tenia prou coneixement de les coses ni se m'havia desenvolupat allò que anomenen ús de raó. Ara ja no.

El pare està gelós de la mare perquè es pensa que amb ella m'hi entenc millor, i no és veritat; si en això hem coincidit ha estat per pura casualitat, no per una qüestió de criteris ni de semblances. En general, a mi la gent no m'entén, però ells dos encara menys que ningú; els noto tan llunyans que de vegades em costa fins i tot de reconèixer els seus trets facials, el to i la modulació de les veus. Crec que ni tan sols m'estimen; només sóc un trofeu que es disputen, un objecte que els enfronta i els uneix al mateix temps. Sempre actuen a contracor, per força, competint i fent-se nosa mútuament. Potser simplement és inèrcia, però el cas és que cap d'ells vol veure en mi el reflex de l'altre, sinó una mena de reproducció

mimètica de la seva pròpia persona, un mirallet particular que els retorna una imatge ideal del seus egos desmesurats.

La seva lluita constant i absurda contra les lleis genètiques més elementals els ennuvola el sentit comú, tot provocant en ells una passió monoparental que fa que ambdós em percebin com el fruit inseminat i parit per una mateixa persona: ell o ella. Qualsevol altra intervenció aliena feriria les seves individualitats malaltisses; per això sempre s'han negat a compartir-me, ni entre ells ni amb cap altre ésser humà o animal. I jo ja m'he cansat de ser una rèplica a dues bandes. Una rèplica que ells han volgut convertir en un tros de carn buit de contingut mentre intentaven modelar una filla a la seva imatge i conveniència.

Mai em van permetre de tenir mascotes. No volien que jugués tota sola: només amb ells, amb l'un o amb l'altre. Mai tots tres junts. Els amics me'ls han espantat tots; a tothom que s'apropa a mi li troben defectes, tant s'hi fa si són família, veïns, mestres o companys de l'institut. Amb la seva dèria han aconseguit apartar-me de la gent i incrementar el meu odi cap a ells.

Però no sempre ho han pogut controlar tot. A mesura que he anat creixent he deixat d'estar, a poc a poc, sota la seva fèrula, i ara sóc jo qui dirigeix la situació. En aquests moments, la meva salvació ha sortit de dintre meu. I sé que, per diferents motius, això els capfica i els turmenta, com quan van comprendre que jo no era la

clepsidra que mesurava els temps que ells decidien, sinó el recipient que contenia l'empremta d'algú altre que havia gosat posar-me la rosa als llavis i la sement al ventre.

L'aturo just a temps. Tota jo braços, cames, veu, entranyes. Amb el poder absolut que m'atorga una autoritat recentment adquirida, tot just començada a assaborir.

Ara i aquí sorgeix la nova Griselda i mor l'ombra que sempre he estat, supeditada a la condició de mite de la caverna que el Maurici i l'Alba, els meus pares, han anat teixint des que van saber de la meua existència embrionària.

Mentre ella emmudeix, sorpresa i mig marejada, recolzada amb posat desmaiats al maleter del cotxe, ell arrenca un plor esgarrifós i animallesc, com si la vida i la força li fugissin a borbollons a través de les llàgrimes d'impotència.

Acabo d'assolir el vostre nivell i ja us puc mirar de tu a tu sense témer res. Feu-vos enrere. Ara és el meu torn...

Griselda - passat

El teu pare, l'has odiat sempre.

Quan penses en ell, et vénen a la memòria les imatges més tèrboles de la teua infància: les disputes amb la mare, els crits estentoris, les brofegades més barroeres, el seu mal geni, el seu egoisme de masclo, la seua autoritat absoluta i inqüestionable, el seu menyspreu cap a tots i especialment cap a vosaltres dues...

Ha estat un personatge sinistre en la teua vida.

Després d'anul·lar la mare, amb l'excusa que t'estava educant en les seues creences i febleses, encara et mirava amb pitjors ulls, et mostrava contínuament el seu menyspreu, t'havia de doblegar al seu gust, i tu trobaves insuportable la seua presència. I la mare, sempre cedint, sempre al seu costat, com a bona esposa que s'ha de sotmetre al marit, com Déu mana. Ella, ta mare, tampoc no ha sabut plantar-li cara. La comoditat i les normes socials han estat sempre la seua guia.

Per això, i malgrat el que significava la segregació del teu món, vas acollir amb certa esperança el teu internament en aquell col·legi on et va enviar a estudiar. Allí podries ser tu mateixa. Podries diluir-te entre d'altres. Allí podries pensar, alimentar el teu odi i cobejar la venjança. Tantes nits, tot mullant el coixí amb baves i llàgrimes, com has desitjat la seua mort!

Però no, allí tampoc no vas poder, o no et van deixar, ser tu. El llarg braç de la família arribaria als teus peus i continuaria amarrant-te, atraient-te cap a ells: eren una presència ineludible.

I així, la mínima esclatxa que vas entreveure va ser suficient per a tirar-te als braços del primer que et fes costat en la lluita contra ells, que et tractés amb fingida estima i et servís de fals recer. No vas veure el fibló que amagava darrere, que et clavaria en llevar-te la lleu cuirassa i quedar-te a la intempèrie.

Després van venir els plors, la vergonya, el penediment i el dolor.

Alba - passat

Era jo que volia la Griselda. En Maurici amb prou feines se'n va fer a la idea. I quan, finalment, va encabir-se en la realitat, va provar de defugir altra volta. Com sovint. Com sempre, de fet. Durant tots els mesos d'aquell embaràs etern em va fer costat, en el sentit més literal, és clar. El seu discurs i ell em van torturar la pesantor de la pell i l'angúnia del desig. Va estar convençut fins al darrer moment que em faria tòrcer la voluntat. Però la Griselda creixia al meu ventre a desgrat de la seva veu tan melosa com rovellada. No el volia a la sala de parts. Me l'havia imaginat posant-me un tap, embadocant el personal, segrestant-me la vida. I tanmateix, no vaig ser capaç de fer-lo fora, arribat el moment. I el vaig veure plorar. La nena va

estrenar el mateix silenci que ha emprat tots aquests anys, però ell fou un trencadís absurd, una llàgrima bastarda que els altres es van empassar.

Me la va prendre des del primer dia. Va fer creure tothom que no se m'agafava al pit i m'obligava a un repòs que jo defugia debades. Em traïa una debilitat incerta que jo m'havia endut sense voler del llit de l'hospital. La família es va atipar dels seus desaires i els meus planys. Trobaven la nena esquerpa, i cap dels dos no preteníem altra cosa que allunyar els altres de casa nostra. Era una guerra civil, la nostra, així que feien nosa els estrangers. Ni ell ni jo no la vam saber fer riure mai. Tampoc no plorava, és clar. A la nostra manera, l'amorosíem tant com sabíem però la Griselda no apreciava l'esforç, sinó que el jutjava amb el seus ulls grossos. Quan passejàvem pel carrer i ens donava la mà mai no vam sentir altra cosa que la seva pell, la pell i prou. En Maurici plorava cada nit després d'estovar-me. Més tard fèiem l'amor sense deixar d'escriu-nos ni esperant res que no fos un final, de qualsevol mida. Jo també sabia fer-li mal. Potser molt més que no pas ell a mi. Si m'haguessin preguntat, els hauria respost que era a partir del dolor que trobàvem el consol. Però no ho va preguntar mai ningú i tampoc jo no vaig voler explicar-ho.

Però com que el temps no ens pertany, la nena creixia davant dels nostres ulls amb una tossuderia impertinent que no controlàvem. Vam protegir-la tant com

vam ser-ne capaços. Li vigilàvem les companyies i vam canviar de ciutat gairebé cada any, fins que vam comprar aquesta casa enmig d'enlloc i ens va semblar que podríem tornar a començar. Aleshores la Griselda va encetar un joc nou que ens va desmuntar. Emprà tot el seu enginy per enfrontar el seu pare i la seva mare. Tot eren amorets i paraules dolces que nosaltres mesuràvem i pels quals competíem tothora. Badava la boca, gairebé un somrís i ens apuntàvem la victòria vexant l'adversari que maldava per obtenir un mil límetre més del seu gest. El primer cop que en Maurici em va trencar la cama es va fer evident un cop de timó. I aleshores la vam internar. Sempre és pitjor el remei que la malaltia.

Alba - futur

Griselda va destruir les nostres vides, tot i que Maurici i jo vam ser els responsables inconscients del puzzle de la destrucció. Podem dir que la nostra filla va arrancar l'espoleta de la bomba de rellotgeria que havíem bastit, però l'arquitectura havia estat feta a partir de, entre d'altres, les nostres diferències, dels nostres egoismes i del nostre exclusiu afany de possessió. La volíem en exclusiva i les nostres visions antagòniques xocaven com les forces de dues plaques tectòniques que lluiten per

ocupar el mateix espai. Si poguérem retrocedir i canviar coses... Potser no ens hauríem fet tant de mal.

No l'he vista des que va parir. Però sé que estigué sola, assistida per una entitat benèfica. No em deixà que m'acostàs a ella, plena de rancúnia com està. Tampoc Maurici la va poder ajudar, és clar. La proposta d'avortament que son pare li féu va ser rebutjada radicalment, i la seua negativa crec que fou emprada per tal de fer-nos mal a ambdós. Açò ens embogí absolutament, no compreníem res de res, de fet vam tardar setmanes en poder-nos parlar amb un mínim d'ordre i de coherència. Vaig demanar ajuda psicològica i vaig enganxar-me als ansiolítics. Poc després ens vam separar perquè ja no ens toleràvem la presència.

No he pogut suportar l'absència de Griselda, pensar que ha perdut una vida bastant còmoda, clarament benestant. Podia haver acabat els estudis, haver perfeccionat l'anglès, haver disposat dels contactes de son pare, tenir un bon treball. Podia haver tingut tot allò que es pot desitjar per una filla. Tal vegada, si haguéssim tingut un altre fill, no hauríem dipositat en ella tot el nostre zel, totes les nostres frustracions... Però volguérem que fóra la reina única dels nostres cors, que gaudís de totes les nostres atencions, que no li faltara res. I, tanmateix, ella sentia la química familiar com un còctel explosiu, com una allau de dissonàncies impossibles de quadrar.

Estic sola i visc pendent del telèfon. He aconseguit cert equilibri en una associació veïnal que ajuda les dones amb problemes. Ací ningú no et pregunta pel passat.

Alba - present

No he d'arrossegar-me davant ningú, ho sé, però què faré? Entre els plecs d'aquests bolquers de perle hi ha el que no hem sabut aconseguir ni el seu avi ni jo amb la seva mare: un ésser viu desitjat, una persona estimada per si ella mateixa, una finestreta oberta al futur en el mur de pedra sense emblanquinar en què hem convertit la vida de la Griselda.

El meu psiquiatre diu que no m'hi he d'arrossegar. Però com impedir-li a aquest bèstia que faci mal a la meva néta? L'agafa del moisés com si fos una caixa de llet del supermercat. Mai no ha sabut de la fragilitat del coll dels nadons. També ho feia amb Griselda quan va néixer. Ningú no creia que ho feia per fer-me mal a mi. I jo sé que té decidit que tot el que jo vulgui m'ho ha de llevar. El Maurici sí que està boig. El meu diagnòstic, les meves estades a la clínica aquesta tan cara de Montserrat primer, i Lausanne després, la meva ordre d'allunyament ... Tot són

estratègies de l'eminent i guapíssim fill gran (l'hereu) de la millor família de la burgesia més rànica d'Horta d'Ebre.

Minimitzar danys, en dic jo a d'allò que faig. Evitar tragèdies. Sé que va enverinar els meus pits perquè no pogués alletar la Griselda. Sé que la va enviar a França i després a Cambridge perquè jo no hi estigués a prop. Sé que sempre li ha comprat tot el que ell ha volgut i que ella desitjava per què jo no arribés a temps de donar-li cap gust.

Però avui vull estar amb ella. Avui vull que sàpiga que sóc tan fera com la primera gata a la qual van separar de les seves cries a l'antic Egipte: sóc basteta i li esgarraparé l'esquena, al salvatge de Maurici. Encara que sigui el fill de l'amo. Encara que no hi hagi esquiador que no li degui el seu hobby als esquís que fabrica. Encara que hagi decidit que oferir-li la seva néta a la lluna sigui el millor que es pot fer.

Avui ja no és una cursa d'obstacles per arribar abans que ell. Avui és supervivència, la meva i la de la meva stirp. Aquesta criatura és tot el que em queda de tot el que m'ha anat furtant: la meva dignitat i el meu dret, la meva salut i la meva herència, la meva alegria i el meu somriure.

Jo li he fet el diagnòstic. I ara tindrà el seu tractament. No és cafè el que s'ha pres abans de pujar al cotxe. No és cafè sol. Ni tan sols amb llet.

Mira'm, Griselda. Sóc la teva mare. Jo t'he parit. Jo t'he vist créixer a l'ombra de ton pare i el seu llinatge. I jo t'allibero avui de la seva tirania. Ni tu ni la teva filla passareu pel que he passat jo. Sereu lliures. Tindreu futur. Això que li llevo ara al teu pare. No tindrà consol, no. Que cridi ara. Estem lluny de tot, així ho ha volgut ell, per amagar el seu oprobí, diu, per ocultar la teva vergonya. Què en sabrà ell, d'això? No deixis anar les deu raons de la teva alegria, els deu ditets que t'acaricien... Les seves deu ungletes tenen les meves deu per defensar-la, les mateixes que amb acarnissament he clavat al coll del teu pare, les mateixes que m'he pintat aquest matí per a què brillin com trofeus a la llum de la lluna, perquè aquest monstre vol furtar-te la teva filla, i jo no ho permetré. Que no es repeteixi la història. Tu no et tornaràs boja. Jo no hoestic. És ell el qui ho està. Ell vol sang. Jo l'hi dono, la seva. Mira com s'abraça el pit, com s'estreny les temples, com li brillen els ulls sota els fars del Porsche, com es retorç el seu cos... Mira, Griselda, com estira el braç per engrapar-me, com et suplica ajuda... No deixis anar la nena, ja no la deixis anar mai... És teva. Trenca aquesta macabra història així com se li està trencant el cor al teu pare, com la sang li estreny les meninges, com els ulls desorbitats se li inflen...

Amor meu, tot està fet. No tinguis por. El teu pare ja no pot fer-te res, només donar-te la seva herència. I jo, a Lausanne. T'he parlat d'aquest infermer ros italià que em porta les pastilles a la tarda, quan el sol s'oculta darrere els Alps? Crec que a

ell puc arribar a estimar-lo tant com a la teva nena, encara que no sé si arribaria algun dia a matar per ell com ho he fet per la nostra nena.

Maurici - passat

Deuria néixer sol, ningú no li va explicar mai el dia del seu naixement, ni si havia sigut un nadó ploraner, dormilega, bon menjador, si tenia pessigolles, si va començar a caminar abans de l'any ni quants mesos tenia quan li va sortir la primera dent; era com si hagués aparegut al món així, de cop i volta, amb els primers records. Aquells primers records que el despertaven cada dia a la mateixa hora, el xiscle d'una dona, el sacseig a tot el seu menut cos, l'abraçada sobtada, un petó fugisser, tot el que recordava sense saber ben bé a qui portava aquell record.

Després vingué la senyora, tothom l'anomenava així. Mai no li tingué una mirada que no fos de desdeny, de despit i de menyspreu constant; ignorava les seves demandes infantils, les més bàsiques, la resta ni es pronunciaven. Aviat el van portar amb els hermanos, allà tampoc no rebé mirades càlides, i l'odi i la mala sang començaren a circular per les seves venes, mai pararia de fer-ho. Fou un estudiant modèlic, especialment dotat pels números i les fórmules, exigent amb ell mateix i

amb els que l'envoltaven, no podia sofrir les debilitats ni les mostres d'humanitat, la seva mirada era freda i calculadora.

Arribà a l'edat adulta. Al seu voltant, qui més qui menys tenia dona; ell amb prou feines si se les havia mirat, tret de les quatre incautes que corrien per la facultat, així que quan va coincidir amb la primera dona maca i ben clàssica no s'ho pensà dues vegades, era el que tocava. L'interrogà sobre les seves creences, era devota; li feu un test d'intel·ligència camuflat en algunes preguntes personals, comprovà que no era curta però tampoc cap llumenera, i durant uns quants mesos la sotmeté a diverses proves per comprovar la seva innocència, capacitat d'aguant i de submissió, i decidí casar-s'hi. Ella no s'ho pensà dues vegades.

Poc temps després comprovà que els seus càlculs no eren infal·libles, alguna cosa se li havia escapat, era una dona valenta i capaç de plantar cara, afortunadament ell era més fort, més dur i molt més cruel. Ella mai no l'aixafaria.

Griselda - futur

I, després de tot, no t'ha estat tan difícil sortir-te amb la teva. Només has hagut de deixar que ells continuessin amb la seva obstinació a destrossar-se entre ells. Amb

una miqueta d'ajuda, sí, però han estat ells els que han anat complint les línies argumentals que els havies traçat.

Tu seràs l'única que veurà la nova terra i el nou cel. Tu, la pubilla del matrimoni més celebrat d'Horta d'Ebre. Tu, Griselda, l'hereva. La que ha mirat en la distància els seus pares com lluitaven encarnissadament a mort en una batalla perduda per endavant i que només tu guanyaries.

Perquè tu saciaràs la set de sang de la mare i la fam de poder del pare. Perquè tu has aconseguit unir en una sola veu l'odi i la venjança, la por i la violència, la passió i la bogeria. Serà una jugada magistral tenir un fill al teu costat que satisfaci la necessitat de l'avi de governar per damunt de tot i de tots, el futur i la justificació de la bogeria de l'àvia com a víctima de la societat burgesa a la qual sempre ha volgut pertànyer per dret.

I l'Alba, la teva mare, en el seu futur blanc i boirós al sanatori de Suïssa, amb aquest "cuidador" de nit que li heu posat. Feliç en el seu captiveri teixit per psiquiatres i ansiolítics.

I el pare, creient la història del teu embaràs accidental, d'un gendre desaparegut i d'un nét que, per fi, renovi la seva estirp, amb el seu orgull des de la cadira ortopèdica.

Tu, Griselda, la petita nena mimada que tot ho aconsegueixes amb el teu candor. Tu, la dolça senyoreta educada en internats de princeses i hereves d'emporis que enamores tots els caçadors de fortuna. Tu, l'adorable debutant que embriuxà a tots al Ball de la Rosa amb el teu vestit tan elegant, de seda i pedreria, i el teu radiant somriure. Tu, la que amb mà ferma portes les regnes del negoci, les claus de la casa i el destí dels teus. Tu, la que pagues el sanatori tan exclusiu de la mamà i la residència tan distingida del papà.

Maurici - futur

No van poder amb ell. En Maurici no va sucumbir a les maquinacions de l'Alba, la pobra boja. L'Alba ni tan sols és conscient de que les reunions de veïnes que comenta amb qui se li posa a l'abast en realitat són les sessions de teràpia de la clínica psiquiàtrica més cara i discreta d'Europa. Mentre les drogues facin d'ella la dona manejable que sempre va voler ell i la mantinguin submisa i entretinguda, no hi haurà problemes. I si n'hi ha tampoc no passa res. El millor dels diners és que també paguen el silenci. I la tranquil·litat. Pau és el que necessita ara en Maurici, i assossec. Els mesos de recuperació van ser importants. Pobra boja, deixar de

prendre les pastilles per donar-li-les a ell totes en un sol cafè. ¿Com va pensar que no l'anava a notar, aquell gust amarg, després d'haver-la besada cada nit en acabat de prendre-se-les ella? Va estar només un glop llarg que va vomitar oportunament. Un infart fluixet provocat en adonar-se de la infantil estratagema de l'Alba i pel gemec del seu nét entre els bolquers. Deixar de fumar, caminar a poc a poc però molta estona, vida sana, cap disgust... No és problema per a ell: la seva dona a Suïssa i la seva filla pensant que, al cap i a la fi, el millor que va poder passar és que l'Alba hi hagi estat ingressada, pel seu bé i pel de tots.

En Maurici s'havia cansat de jugar a tres bandes, contra totes elles, contra les dones de la seva família i l'excentricitat del pensament modern de creure que tots som iguals. Iguals? Igual l'Alba amb les seves paranoies? Igual la Griselda amb les seves rebequeries? Aquesta xusma que l'ha fet ric amb aquesta infantil i estranya afició a l'esquí?

Ja està bé. No és, potser, Javier el més gran dels Castella, el pare del seu nét? No va ser en Maurici qui el va posar en aquell bar de Cambridge? No va pagar ell les escapades de tots dos?

Què hi fa que s'ho miri ara tot des d'una cadira de rodes, hemiplègic i mut per un endimoniat ictus que li va arribar d'improvís?